

A 1797/välfärd

Behandlas i Utskottet för välfärd i Norden

Utskottet för välfärd i Nordens betänkande över

**Medlemsförslag
om att minska barn och ungas tillgång till porr i samhället**

Förslag

Utskottet för välfärd i Norden föreslår att

Nordiska rådet rekommenderar Nordiska ministerrådet

att en utredning för att undersöka hur barn och unga påverkas av porrkonsumtion i Norden tillsätts

att det utreds hur en åldersverifiering (till exempel via bank-id) kan införas för den som vill få tillgång till porr via tredje part för att säkerställa att användaren är 18 år

att arbeta för att skolor och förskolor i Norden är porrfri, genom att till exempel installera porrfilter eller liknande tekniska lösningar på datorer och surfplattor som finns i dessa miljöer

att krav ställs på internetleverantörer att erbjuda kostnadsfria porrfilter för sina kunder

Bakgrund

Det ursprungliga förslaget som behandlades första gången på temasessionen i april i Köpenhamn löd:

Den Socialdemokratiska Gruppe föreslår att

Nordiska rådet rekommenderar Nordiska ministerrådet

att åldersverifiering (till exempel via bank-id) införs för den som vill få tillgång till porr via tredje part för att säkerställa att användaren är 18 år

att arbeta för att skolor och förskolor i Norden är porrfri, genom att till exempel installera porrfilter eller liknande tekniska lösningar på datorer och surfplattor som finns i dessa miljöer

att sprida goda exempel för att minska barn och ungas möjlighet att konsumera porr

Efter diskussion i utskottet beslutades att den Socialdemokratiska gruppen skulle

komma in med ett PM med ändringar i ursprungsförslaget. Den socialdemokratiska gruppen har lämnat in ett PM med ändringsförslag. Sekretariatet har arbetat in dessa ändringar till ett nytt förslag.

Under de senast tio åren har nätporren blivit grövre. Porren innehåller övergrepp, förnedring och sexuellt våld mot kvinnor. Nordiska ministerrådet tog 2006 initiativet till en forskningsrapport som heter "Unga, kön och pornografi i Norden". Den visar att nästan alla barn och unga i Norden har konsumerat porr. Och debuten är tidig. Pojkarna böjar titta redan vid 12-14 års ålder och på Island redan när de är 11 år. Forskning från Linköpings universitet visar att 2004 tittade 11 procent av pojkarna dagligen på nätporr, 2014 var siffran mer än dubbelt så hög och ingenting talar för att trenden har brutits sedan dess.

Porren påverkar även pojkar och män som riskerar att bli mer sexuellt aggressiva, få en sämre förmåga att känna intimitet och uppfatta våld mot kvinnor som trivialt.

Under Metoo-kampanjen blev det tydligt att många unga flickor och kvinnor drabbas av sexuella trakasserier och övergrepp. Frågan är hur mycket porren bidrar till att ge pojkar och män en snedvriden syn på kvinnor. Därför bör det utredas hur barn och unga i hela Norden har påverkats av den porr som nu för tiden finns så lättillgänglig.

Enligt barnkonventionen ska barn skyddas från exponering av sexuellt våld och mot att utnyttjas i exempelvis pornografiskt material. Det finns lagstiftning kring pornografi, men den har inte följt med i den digitala utvecklingen. En porrbild i en lärobok är olaglig, men på skolans surfplattor och datorer har barn ofta tillgång till porr och våldsspel/filmer.

Skolan ska vara en trygg plats för alla barn. Mycket tid och resurser läggs på den fysiska och psykosociala arbetsmiljön, men barnens internetvärld vet vi mindre om. Det är viktigt att det inte finns tillgång till porr på våra skolor och förskolor i Norden. Ett sätt att minska risken för porr i dessa miljöer är att skolor och förskolor installerar porrfilter eller andra typer av tekniska lösningar i datorer och på surfplattor.

Skolan har givetvis en bredare uppgift i att arbeta för att motverka den bild av sex som ges genom porren, exempelvis genom en god sexualundervisning. Att skolmiljön ska vara fri från sexuella övergrepp och trakasserier är en självklarhet och varje skolas uppgift att se till.

I Storbritannien har man beslutat att införa åldersverifiering. Det innebär att den som vill få tillgång till porr måste verifiera att personen är över 18 år. Vi måste noggrant följa utvecklingen i Storbritannien för att se om det vore lämpligt att införa en liknande lösning i Norden. Genom en fungerande åldersverifiering skulle vi kunna ha en 18-årsgräns på porr på samma sätt som vi har på tobak, alkohol och hasardspel.

Med den nya tekniken är det lätt att sprida och hitta porr och utvecklingen är likadan i hela Norden. Därför är det viktigt att arbeta vidare med frågan och hitta lösningar för att minska barn och ungas möjlighet att konsumera porr. Möjligheten att ställa

krav på att internetleverantörerna erbjuder kostnadsfria porrfilter till de som tecknar abonnemangen bör ses över.

Utskottets synpunkter

Ärendet togs upp på nytt på utskottets möte i samband med sessionen den 29 oktober 2019. Synpunkter som fördes fram av utskottets medlemmar var att det är svårt att få till en begränsning med hjälp av teknik eftersom ungdomar är mycket skickliga på att få tillgång till det de vill på internet oavsett vilka tekniska hinder som går att införa. Å andra sidan har någon talat med programmerare som säger att det är möjligt om trycket från allmänheten blir tillräckligt stort vilket det inte är i dag.

Utskottet tycker också att det är viktigt att frågan lyfts, eftersom 79% av alla föräldrar inte tror att deras barn tittar på porr. Det är viktigt att öka medvetandet i skolor och bland föräldrar.

Bakgrunden till att förslaget blev till var alla rapporter om tortyrliknande porr som sprids på nätet.

Efter omröstning beslutade Utskottet för välfärd i Norden att gå vidare med förslaget.

Köpenhamn den 28 januari 2020

Eva Lindh (S)

Guðmundur Ingi Kristinsson (Flf)

Heli Järvinen (gröna)

Høgni Hoydal (T)

Kaisa Juuso (saf)

Kasper Roug (S)

Kim Berg (S)

Liselott Blixt (DF)

Nils Sjøberg (RV)

Nina Sandberg (A)

Per-Arne Håkansson (S)

Solveig Horne (FrP)

Reservation

Den konservativa gruppen reserverade sig mot beslutet.

Den konservativa gruppen föreslår att,

Nordiska rådet inte går vidare med medlemsförslag (A 1797/välfärd)

Köpenhamn den 28 januari 2020

Bente Stein Mathisen (H)

Maria Stockhaus (M)

Solveig Sundbø Abrahamsen (H)